

Jaarverslag en Jaarrekening 2017

DSW Rijswijk en omstreken

(Voorstel voor Algemeen Bestuur d.d. 5 juli 2018)

Jaarverslag 2017

DSW Rijswijk en omstreken

(Voorstel voor Algemeen Bestuur d.d. 5 juli 2018)

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. FINANCIEEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN	5
2. ORGANISATIESTRUCTUUR EN VERBONDEN PARTIJEN.....	7
3. SAMENSTELLING BESTUUR, DIRECTIE EN MANAGEMENT.....	8
3.1. BESTUURLIJKE ZAKEN	8
4. PERSONEEL EN ORGANISATIE	10
4.1. FORMATIE	10
4.2. ZIEKTEVERZUIM.....	10
4.3. MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK (MTO)	11
4.4. ONGEVALLLEN- EN AGRESSIEREGISTRATIE.....	12
4.5. VERSLAG VERTROUWENSPERSOON	13
4.6. VERSLAG ONDERNEMINGSRAAD.....	14

INLEIDING

Het is mij als nieuwe directeur van DSW een genoegen het jaarverslag over 2017 te presenteren waarin de belangrijkste gebeurtenissen en activiteiten worden weergegeven. Ook in 2017 heeft het creëren en toekomstbestendig maken van een veilige en zo regulier mogelijke werkomgeving voor werknemers uit de doelgroep centraal gestaan.

Financieel beeld

DSW heeft bij de rapportage over het 1e kwartaal 2017 gesignaleerd dat de prognose voor 2017 substantieel afweek van de begroting. Het Dagelijks Bestuur heeft DSW opdracht gegeven om op de halfjaarrapportage een externe financiële review te laten uitvoeren, financiële bijsturingmaatregelen te treffen en jaarlijks een transparante uitgangspuntennotitie voor de begroting te laten opstellen. Om de continuïteit van de bedrijfsvoering van DSW niet in gevaar te brengen, heeft het bestuur besloten de primaire begroting 2018 pro forma vast te stellen. Op basis van de uitkomsten van de review en de uitgangspuntennotitie is besloten tot het opstellen van een herziene begroting 2018, die begin 2018 is vastgesteld.

De genoemde financiële bijsturingmaatregelen hielden in dat met diverse opdrachtgevers de prijsafspraken en condities van de dienstverlening zijn herzien, dat actief is geacquireerd voor nieuwe en/of aanvullende opdrachten en dat bij nieuwe contracten de tarieven en voorwaarden zijn aangescherpt.

Naast deze omzetverhogende maatregelen zijn ook kostenbesparende maatregelen genomen. Organisatiebreed is er met succes ingezet op kostenbeheersing en -besparingen, zijn contracten met extern ingehuurd personeel niet verlengd (tenzij dit noodzakelijk was voor de continuïteit van de bedrijfsvoering) en hebben met zowel de verhuurder als de onderhuurders van het pand Edelgasstraat in Zoetermeer heronderhandelingen plaatsgevonden over de huurprijs en voorwaarden.

Daarnaast is halverwege maart 2018 gebleken dat toch recht is op het zogenaamde Lage Inkomensvoordeel (LIV) voor een bedrag van € 0,3 mln. Uit de ontvangen voorlopige opgave blijkt dat het UWV toch rekening houdt met 36 uur per week als volledige dienstbetrekking (CAO) in tegenstelling tot de eerder gepubliceerde richtlijn dat 40 uur het uitgangspunt was voor een volledige dienstbetrekking in relatie tot de berekening van het uurloon.

Met het voordeel LIV en de bijsturingsacties is het exploitatieresultaat van DSW over 2017 uitgekomen op € 1,4 mln. tekort. € 0,5 mln. hoger dan de begroting 2017 en ongeveer € 0,3 mln. beter dan de prognose van de halfjaarrapportage 2017.

Het managementteam van DSW heeft een strategieplan opgesteld hoe DSW om te vormen tot een lokaal netwerkbedrijf: een bijzondere gewone onderneming die zo lokaal mogelijk tegen goede kosten-/baten-verhouding bij of voor reguliere werkgevers werkt. Deze strategie met zijn sterk decentrale uitvoering die aansluit bij de structuren en behoeften van de gemeenten wordt in 2018 verder uitgewerkt.

Toekomstscenario

In 2016 is een verkenning uitgevoerd naar de wijze waarop de in de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten in de toekomst de (arbeids)participatie van hun burgers met een beperking het beste kunnen organiseren. Van de hieruit voortkomende vier scenario's heeft het Algemeen Bestuur van DSW in december 2016 in eerste instantie zijn voorkeur uitgesproken voor het voorkeursscenario "het gezamenlijke lokale netwerkbedrijf" en opdracht gegeven dit scenario verder uit te werken. Gedurende dit traject is gebleken dat de gezamenlijke bestuurlijke invulling (voortzetting van de huidige Gemeenschappelijke Regeling) van dit scenario onvoldoende toekomstbestendigheid biedt. Daarom is IROKO vervolgens gevraagd onderzoek te doen naar de juridische en financiële consequenties van het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling. Hieruit is naar voren gekomen dat het tweede voorkeursscenario "sociaal werkbedrijf DSW met Zoetermeer als centrumgemeente" wel toekomstbestendig is. In dit scenario gaan de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg in principe de uitvoering voor de huidige SW-populatie inkopen bij een nieuw Zoetermeers Werkbedrijf. Eind 2017 hebben de colleges van de drie betrokken gemeenten een gemeenschappelijke intentieverklaring vastgesteld die begin 2018 ondertekend zal worden. In 2018 wordt dit scenario verder uitgewerkt.

Operationeel

In mei 2017 heeft bij DSW een directiewisseling plaatsgevonden. Na zich 12 jaar voor DSW te hebben ingezet als algemeen directeur, is Remco Wijnia een nieuwe uitdaging aangegaan. Het bestuur heeft mij aangesteld als zijn opvolger. Ook is per 1 januari 2018 een nieuwe manager F&C, Mark van Lier, bij DSW begonnen.

Op 1 oktober 2017 heeft Kwekerij "De Sionsgaerde" na 40 jaar haar deuren gesloten. Deze voor de medewerkers ingrijpende gebeurtenis is nagenoeg geruisloos verlopen. Alle medewerkers hebben een nieuwe werkplek. DSW blijft in Rijswijk actief met medewerkers in het groen vanuit de gemeentewerf aan de Steenplaetsstraat en met een kleine productie-eenheid in het bedrijfsverzamelgebouw de Martinifabriek (kringloopwinkel) in de Plaspoelpolder.

Tot slot de kern; operationeel draaide DSW in 2017 goed. Tevreden medewerkers, meer medewerkers op locatie, meer begeleid werken, hogere toegevoegde waarde per uur en tevreden klanten. In 2017 leverde DSW zo regulier mogelijke werkplekken voor onze mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Wij hebben ernaar gestreefd in dit jaarverslag de bedrijfsresultaten transparant en duidelijk weer te geven. Hierdoor hopen wij inzicht te hebben gegeven in het wel en wee van de bedrijfsvoering.

P.S.M. Verhoef
Algemeen Directeur

1. FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Het jaar 2017 is financieel gezien een bijzonder en uitdagend jaar gebleken. DSW heeft bij de rapportage over het eerste kwartaal gesignaleerd dat de prognose voor 2017 substantieel afweek van de begroting. Het Dagelijks Bestuur heeft DSW opdracht gegeven om op de halfjaarrapportage een externe review te laten uitvoeren, financiële bijsturingsmaatregelen te treffen en een transparante uitgangspuntennotitie voor de begroting 2018 te laten opstellen.

In 2017 zijn verschillende acties uitgezet om het resultaat van 2017 maar ook van de jaren erna te verbeteren. Dit zijn aan de ene kant omzetverhogende maatregelen, zoals het openbreken van contracten om de prijs en condities van de dienstverlening te herzien. Bij het aangaan van nieuwe contracten, alsmede contractverlengingen worden de verkooptarieven verhoogd en de voorwaarden aangescherpt. Verder wordt de nadruk in de bedrijfsvoering nog meer gelegd op de zogenoemde beweging “van binnen naar buiten” waardoor gemiddeld hogere tarieven worden gerealiseerd.

Naast deze omzetverhogende maatregelen is ook een aantal kostenbesparende acties in gang gezet:

- contracten met externe inhuur zijn niet verlengd (tenzij noodzakelijk voor de continuïteit);
- heronderhandeling met zowel de verhuurder als alle onderhuurders Edelgasstraat;
- bijsturing op de re-integratie door sluitende afspraken over het volume voor DSW;
- vervroegde overdracht van kwekerij “De Sionsgaerde” per 1 oktober 2017;
- organisatiebrede bewustwording en actie op kostenbeheersing en -besparingen.

Deze acties hebben niet alle gelijk effect in 2017, waardoor de prognose in de halfjaarrapportage uitkwam op een financieel tekort van ongeveer € 0,9 mln. Het werkelijk jaarresultaat over 2017 komt ook uit op ongeveer € 0,6 mln. De verbetering van het resultaat ten opzichte van de prognose kan volledig worden toegeschreven aan het Lage Inkomens Voordeel (LIV). Op 14 maart 2018 is de voorlopige opgave van het UWV ontvangen waaruit bleek dat DSW recht heeft op € 0,3 mln. LIV. In de prognose werd ervan uitgegaan dat er geen recht was op LIV. Uit de ontvangen voorlopige opgave blijkt dat het UWV toch rekening houdt met 36 uur per week als volledige dienstbetrekking (CAO) in tegenstelling tot de eerder gepubliceerde richtlijn dat 40 uur het uitgangspunt was voor een volledige dienstbetrekking in relatie tot de berekening van het uurloon. Bij de eerdere eigen berekening was er geen recht op LIV door de omrekening van 36 uur naar 40 uur (111%) voor het uurloon dat daardoor boven de normen lag.

Op hoofdlijnen is het resultaat 2017 als volgt te verklaren. Het subsidieresultaat Wsw wijkt sterk af van de begroting 2017 (€ 0,6 mln.) door een hogere uitstroom dan begroot en daardoor minder rijksbijdrage in combinatie met hogere lasten door niet volledig begrote verhoging van het Wettelijke Minimumloon en de (positieve) bijstelling van LIV-vergoeding naar € 0,3 mln..

Het bedrijfsresultaat na bestemming wordt voor een belangrijk deel (€ 0,9 mln.) incidenteel positief beïnvloed door de verkoop van De Sionsgaerde (€ 2,4 mln.) en de storting van een deel van deze opbrengst in de herstructureringsreserve (€ 1,5 mln.). Daarnaast overschrijden de kosten kaderpersoneel de begroting met ongeveer € 0,8 mln. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door niet volledig begrote cao stijging, transitiekosten en incidentele loonkosten voor het eigen risico WW.

Daarnaast zijn in 2017 tijdelijk (extra) externen ingezet voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en extra inzet van voorlieden.

In de jaarrekening 2017 wordt dit resultaat nader toegelicht.

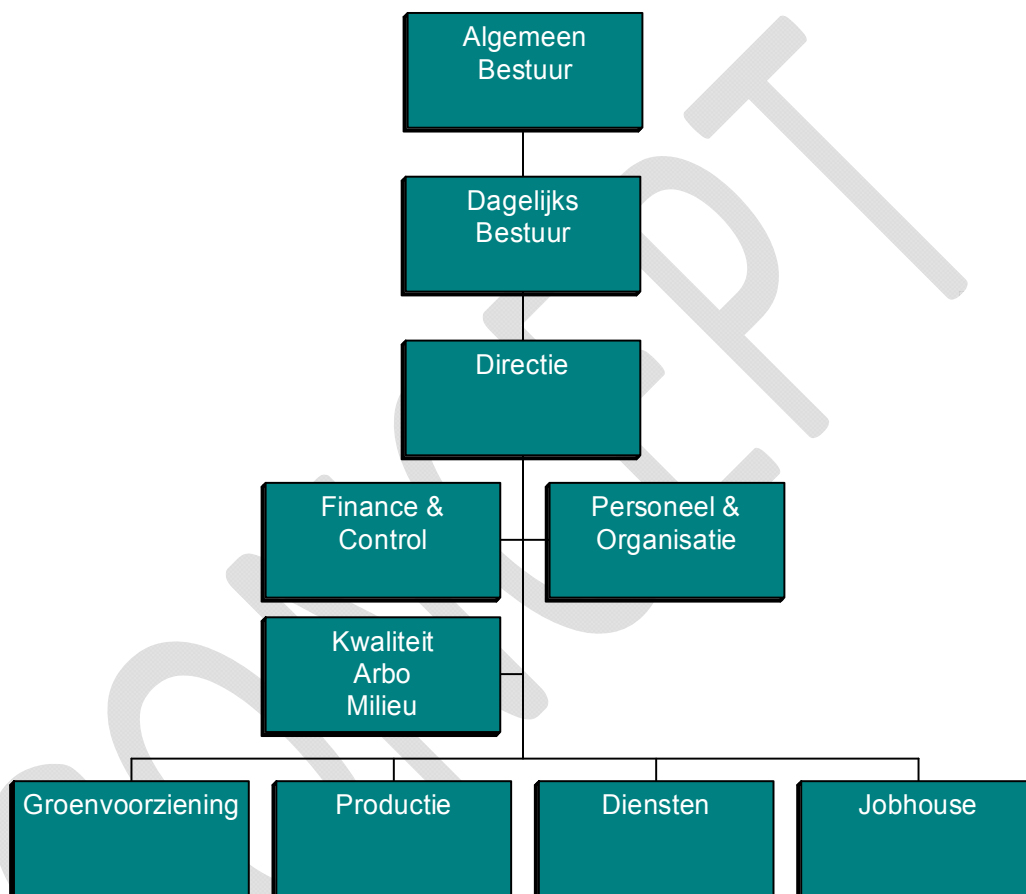
DSW werkt aan het transparanter maken van zijn functioneren. Een eerste stap is dat DSW op basis van duidelijke uitgangspunten een herziene begroting 2018 heeft opgesteld. Met deze basis in handen worden verdere stappen genomen gericht op de verbetering van het financiële resultaat.

CONCEPT

2. ORGANISATIESTRUCTUUR EN VERBONDEN PARTIJEN

DSW geeft als Gemeenschappelijke Regeling uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening voor de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. DSW voert re-integratie activiteiten uit voor de deelnemende gemeenten, en via de gemeente Leidschendam-Voorburg ook voor Wassenaar en Voorschoten. Met Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is een inkooprelatie aangegaan ten behoeve van de Wsw.

Aan het eind van 2017 was het organogram van DSW als volgt:

3. SAMENSTELLING BESTUUR, DIRECTIE EN MANAGEMENT

Het bestuur van DSW bestaat uit vertegenwoordigers van de aan de Gemeenschappelijke Regeling deelnemende gemeenten.

Leden van het bestuur

Taco Kuiper, Voorzitter Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, Wethouder Zoetermeer
Nicole Dierdorp, Secretaris Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, Wethouder Rijswijk
Nadine Stemerding, Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur, Wethouder Leidschendam-Voorburg
Isabelle Vugs-Vink, Lid Algemeen Bestuur, Wethouder Zoetermeer
Björn Lugthart, Lid Algemeen Bestuur, Wethouder Rijswijk
Frank Rozenberg, Lid Algemeen Bestuur, Wethouder Leidschendam-Voorburg (tot 1 mei 2017)
Bianca Bremer, Lid Algemeen Bestuur, Wethouder Leidschendam-Voorburg (vanaf 1 juni 2017)

Uitvoerende organisatie

DSW heeft een algemeen directeur. Samen met de managers stuurt hij de uitvoerende organisatie aan.

Remco Wijnia - Algemeen Directeur (tot 1 mei 2017)
Patrick Verhoef - Algemeen Directeur (vanaf 1 mei 2017)
Patrick Loeps - Manager Finance & Control
Sjany de Ruijter - Manager Personeel & Organisatie
Rob van Oosterhoudt - Operationeel manager Jobhouse (Werken op locatie)
Debby Vis - Operationeel manager Productie en Diensten (tot 1 maart 2017)
Alice Abrahamse - Operationeel manager a.i. Diensten (vanaf 1 maart 2017)
Dick Edelenbos - Operationeel manager Kwekerij (tot 1 oktober 2017), Groenvoorziening, Populierendreef en Martinifabriek

3.1. Bestuurlijke Zaken

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2017 twaalf keer vergaderd, het Algemeen Bestuur vijf keer. De vergaderingen in het eerste halfjaar stonden vooral in het teken van de bespreking en vaststelling van het Jaarverslag 2016, de Jaarrekening 2016 en de Begroting 2018.

In het 1^e kwartaal van 2017 is gesignaleerd dat de financiële prognose 2017 substantieel afweek van de begroting 2018. Het bestuur heeft op dit feit geacteerd door DSW opdracht te geven om een uitgebreide halfjaarrapportage op te stellen, op deze halfjaarrapportage een externe, onafhankelijke financiële review te laten uitvoeren en financiële bijsturingsmaatregelen te treffen.

Het bestuur kon niet uitsluiten dat de geconstateerde afwijkingen in 2017 eveneens invloed zouden hebben op de begroting 2018. Het bestuur heeft daarop besloten de begroting 2018 pro forma vast te stellen, omdat de continuïteit van de bedrijfsvoering gebaat is bij het hebben van een geautoriseerde begroting.

Ook is een notitie opgesteld, waarin transparant is gemaakt op basis van welke uitgangspunten DSW zijn begroting opstelt. Aan de hand van deze uitgangspuntennotitie en de uitkomst van de review op de halfjaarrapportage heeft het bestuur besloten een herziene begroting 2018 te laten opstellen.

Een ander belangrijk onderwerp van gesprek in de bestuursvergaderingen was de toekomst van DSW. Van de vier mogelijke scenario's die voortkwamen uit de door IROKO in 2016 uitgevoerde verkenning naar de wijze waarop de deelnemende gemeenten in de toekomst de (arbeids)participatie van hun burgers met een beperking het beste kunnen organiseren, heeft het bestuur in december 2016 de voorkeur uitgesproken voor het scenario van "het gezamenlijke lokale netwerkbedrijf". Conform de opdracht van het Algemeen Bestuur is dit scenario verder uitgewerkt door een door het Dagelijks Bestuur ingestelde projectgroep. Uit deze uitwerking is gebleken dat dit scenario niet de meest verantwoorde en toekomstbestendige keuze is. Daarom is aan IROKO gevraagd onderzoek te doen naar de juridische en financiële consequenties van opheffing van de GR. Hieruit is naar voren gekomen dat het scenario "sociaal werkbedrijf DSW met Zoetermeer als centrumgemeente" het meest toekomstbestendige scenario is. Dit scenario houdt in dat iedere gemeente apart zorgdraagt voor de organisatie van (leer)werkplekken voor re-integratie en beschut werken. Als gevolg daarvan wordt de huidige Gemeenschappelijke Regeling opgeheven en gaan de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg de uitvoering voor de huidige populatie SW-medewerkers inkopen bij een nieuw Zoetermeers SW-bedrijf. Eind 2017 hebben de colleges van de drie betrokken gemeenten een gemeenschappelijke intentieverklaring hierover vastgesteld die op 15 februari 2018 is ondertekend. In 2018 wordt dit scenario verder uitgewerkt.

4. PERSONEEL EN ORGANISATIE

4.1. Formatie

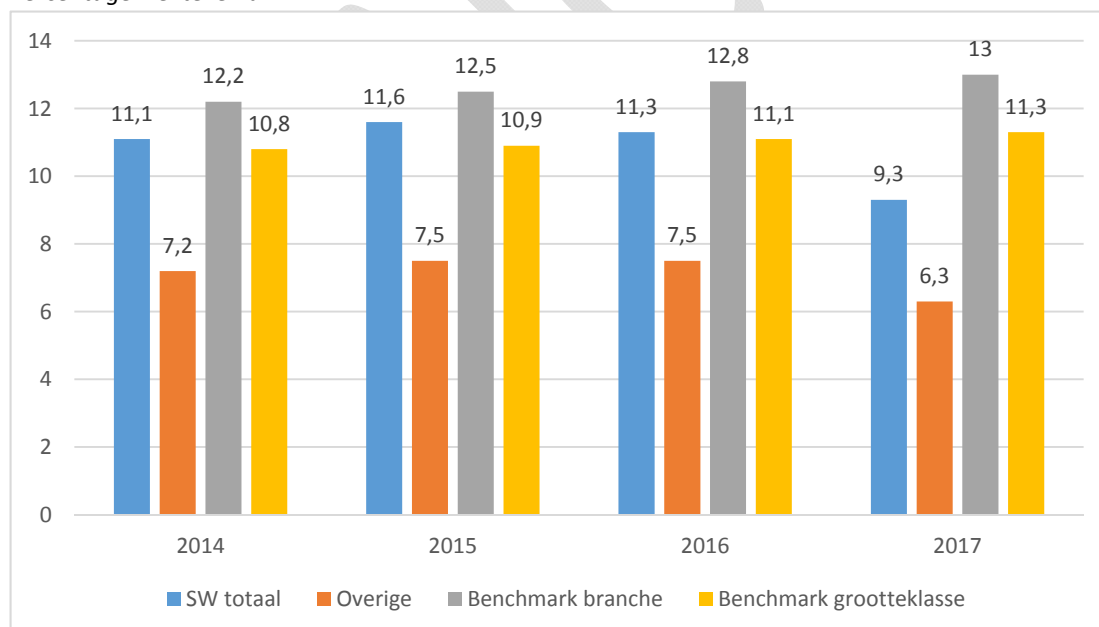
Het gemiddeld aantal kaderleden in 2017 is 72,1 FTE geweest. In 2016 was dit gemiddeld 75,7 FTE. In 2017 zijn drie medewerkers met een ambtelijke aanstelling met pensioen gegaan. In 2017 is gebruik gemaakt van externe inhuur op het gebied van salarisadministratie (vervanging bij ziekte) en aanvullend op de gebieden financieel management, accountmanagement, ICT en facilitair management.

4.2. Ziekteverzuim

Vanuit de branche (Cedris) wordt per kwartaal gerapporteerd over verzuimcijfers voor alle aangesloten bedrijven. De cijfers zijn gebaseerd op cijfers uit ons eigen systeem die DSW per kwartaal aanlevert.

Het jaar 2017 is goed afgesloten. De dalende trend heeft zich doorgezet. Het totale verzuimcijfer is 8,5% (SW en overige groepen samen). In onderstaande grafiek worden de cijfers voor SW en overige groepen (kader) apart weergegeven. Het totaalcijfer voor DSW ligt ook beduidend lager dan het 1e kwartaal van het branchegemiddelde (8,5% DSW en 10,7% branche 1e kwartaal).

Percentage Ziekteverzuim

Bron: kwartaalrapportage EMC t.b.v. Cedris

4.3. Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

In het kader van het monitoren van de medewerkerstevredenheid heeft DSW nu voor het zevende jaar achtereenvolgend een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) gedaan.

Iedereen die bij en voor DSW en Krijnen BV werkt heeft een MTO-formulier ontvangen. Ook de mensen die aan een gemeentelijk traject deelnemen hebben zo'n formulier gekregen en zijn gevraagd dit in te vullen en in te leveren.

Respons

In overleg met de Ondernemingsraad is er voor gekozen om in 2017 een verkorte vragenlijst te gebruiken. De anonimiteit van de invuller is verder vergroot om meer mensen te bewegen aan het onderzoek mee te doen. Dat is gelukt; met 47,2% deelname is het hoger dan de 39,2% van vorig jaar. De totaalscore is lager dan vorig jaar (van 6,9 naar 6,7), gegeven de onzekerheid waarin DSW verkeert, een beperkte daling.

Respons MTO

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DSW totaal	6,8	6,7	6,7	6,7	7,0	6,9	6,7
SW/Trajecten		6,7	6,5	6,5	6,9	6,9	6,8
Ambtelijk/Krijnen		7,5	7,2	7,7	7,6	7,3	6,7
Aantal uitgezette formulieren	840	1025	850	850	861	893	737
Aantal ingeleverd	419	355	378	304	315	350	348
Percentage ingeleverd	49,9	34,6	44,5	35,8	36,6	39,2	47,2

4.4. Ongevallen- en agressieregistratie

Registratie ongevallen en agressie

	Totaal 2016	Totaal 2017	Vershil 2016-2017
Inzet EHBO	194	158	-36
Inzet GGD	28	15	-13
Pleisterincident	205	487	282
Bijna ongeval / gevaarlijke situatie	22	16	-6
Ongeval geen verzuim	15	22	7
Ongeval verzuim	8	4	-4
Ongeval ernstig	0	0	0
Ongevallen totaal	23	26	3
Ongewenst gedrag	21	2	-19
Schending gedragscode	16	0	-16

Bij DSW wordt een ongevallen- en ongewenst gedrag registratie bijgehouden.

De **incidenten** (inzet EHBO en GGD) worden geregistreerd. Hieronder worden situaties verstaan waarbij geen letsel heeft plaatsgevonden, maar die de inroep van de EHBO organisatie hebben gevergd. Gedacht moet worden aan epileptische aanvallen en flauwtes.

Ook **pleisterincidenten** zijn relevant en worden geregistreerd. Het betreft heel kleine verwondingen. Het aantal is gestegen door een sterk verbeterde registratie en meer werken met karton.

Bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties worden ook geregistreerd. Bij de gemelde situaties is geen letsel opgetreden maar het zou zomaar wel hebben kunnen gebeuren. Er zijn minder meldingen dan vorig jaar. Er is gevraagd vooral alle situaties te melden.

De **ongevallen met letsel** betreffen verwondingen en letsel die niet met het plakken van een pleister zijn opgelost. De ongevallen met verzuim eisen de meeste aandacht. Dit zijn er minder dan vorig jaar. **Ongewenst gedrag** wordt geregistreerd en behandeld volgens het opgestelde Handboek Ongewenst Gedrag. Extra aandacht van de leidinggevenden voor het onderwerp en de signalen heeft geleid tot veel minder incidenten.

Schendingen van de gedragscode betreffen het zich niet houden aan onze interne gedragscode. Een voorbeeld hiervan is roken in het gebouw.

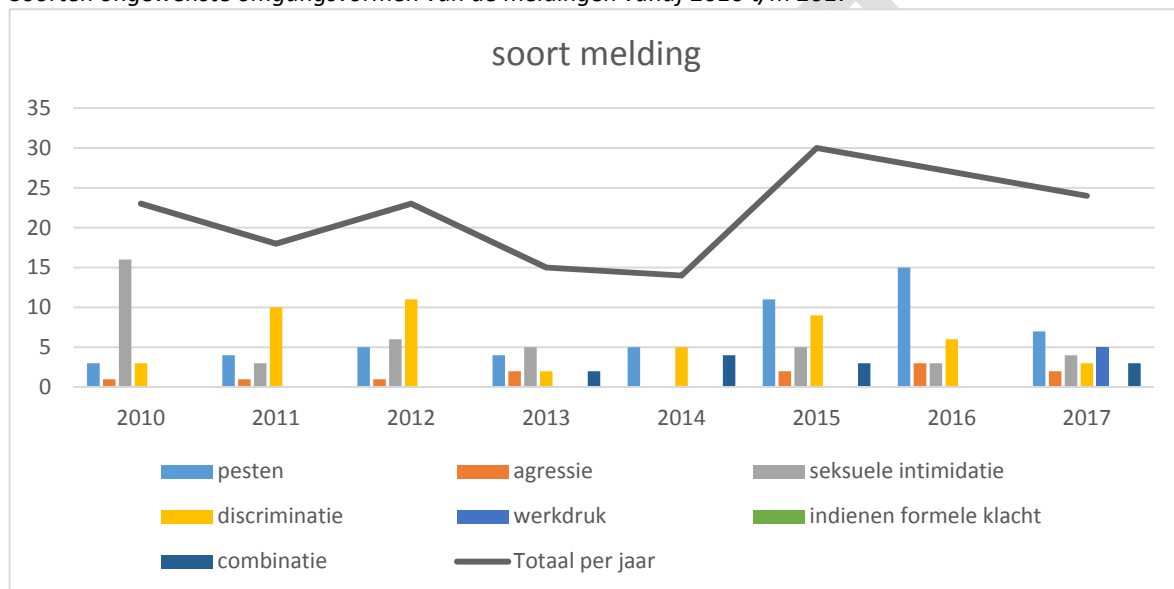
4.5. Verslag vertrouwenspersoon

Algemeen

In de periode januari - december 2017 zijn er in totaal 47 gesprekken geweest waarvan er **24 nieuwe** meldingen gedaan zijn aan de vertrouwenspersoon. In heel 2016 zijn er 26 nieuwe meldingen binnengekomen.

In het totale aantal gesprekken omtrent de meldingen, zijn er ook gesprekken in de vorm van nazorg en 'hartluchten' en overleg met leidinggevenden naar aanleiding van een gesprek (altijd met toestemming van de 'melder') geweest.

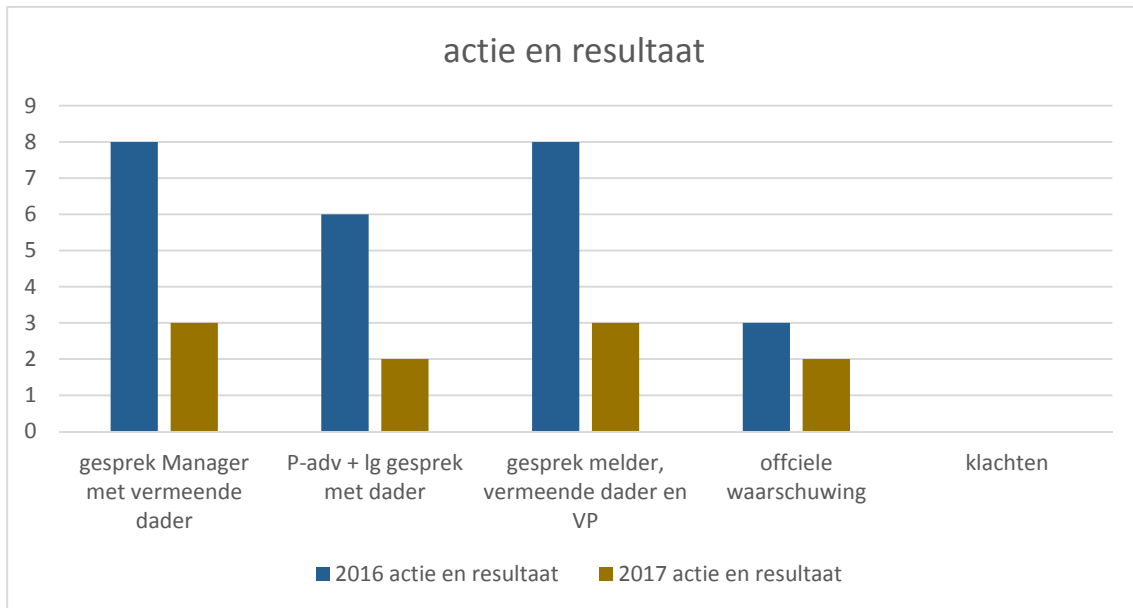
Soorten ongewenste omgangsvormen van de meldingen vanaf 2010 t/m 2017

Zichtbaar is dat de meldingen omtrent pesten lager zijn, maar dat meldingen over werkdruk zijn toegenomen. Er is één melding omtrent een integriteitskwesitie gedaan. De melder heeft besloten na een paar gesprekken om geen verdere actie te doen.

Resultaten van de interventies

Er zijn geen officiële klachten ingediend, waaruit verondersteld kan worden dat de meldingen op een correcte manier zijn opgepakt door alle partijen..

Samenvattend

Door de gesprekken met de melder en de acties die gedaan zijn, is er in 2017 bedrijfsbreed geen klacht ingediend voor Ongewenst Gedrag.

Wat het afgelopen jaar een thema is geweest bij een aantal medewerkers is het ervaren van werkdruk én het ervaren van een sociale onveiligheid. Het ervaren van werkdruk is het tweede halfjaar van 2017 verhoogd: er kwamen hierover meer meldingen van zowel SW-medewerkers uit productie als kaderleden.

In 2018 zal er DSW breed weer een voorlichtingsronde gedaan worden door de vertrouwenspersoon zodat men blijft weten/horen wat de mogelijkheden zijn indien er sprake is van ongewenst gedrag.

4.6. Verslag Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad is een gezamenlijke ondernemingsraad van DSW Rijswijk en omstreken en Krijnen Personeel B.V. van ambtelijk, Krijnen, SW medewerkers en overige dienstverbanden. De leden van de Ondernemingsraad bestaan uit leden van de kiesgroepen: DSW intern, DSW extern en DSW kader.

Het Dagelijks Bestuur van de Ondernemingsraad bestaat uit een voorzitter, een plv. voorzitter uit het kader en een plv. voorzitter uit het overig personeel.

Met het vertrek in oktober 2017 van de voorzitter Theo de Jong, is de samenstelling van het Dagelijks Bestuur gewijzigd. Voorzitter is Harry van der Toorn en de plaatsvervangend voorzitters zijn Priya Bajnath en Gerard Reijman.

Diverse onderwerpen zijn in 2017 behandeld en zaken bereikt, voorbeelden hiervan zijn de volgende advies/instemmingsaanvragen:

- Verlofregeling DSW voor kader
- Werktijdenregeling DSW voor kader

- Volledige uitvoering IKB regeling DSW voor ambtelijk en Krijnen personeel
- Sluiting keuken Edelgasstraat Zoetermeer
- Handboek Ongewenst Gedrag
- Vereenvoudigd IOP formulier

Dossier Toekomst DSW

Vanzelfsprekend is de toekomst van DSW een van de belangrijkste dossiers van de ondernemingsraad, waarbij het niet alleen gaat om de toekomst maar ook om de weg er naar toe en welke impact dit heeft op de medewerkers DSW, met name de SW doelgroep. De impact wordt gevoeld in de veranderingen, zoals bijvoorbeeld het sluiten van de keuken Edelgasstraat en de toegenomen onrust over de veranderingen en de onzekere toekomst. Om die reden is voor 2018 de vergaderfrequentie van de ondernemingsraad verhoogd naar vierwekelijks. Het Dagelijks Bestuur van de ondernemingsraad komt tweewekelijks bijeen.

Conform het huishoudelijk reglement heeft de Ondernemingsraad een klankbordgroep Toekomst DSW opgericht. Deze klankbordgroep komt wekelijks bijeen. Adviseur inzake het dossier toekomst DSW is de voormalig voorzitter van de ondernemingsraad, de heer De Jong.

Wisseling directeur-bestuurder

In 2017 vertrok de algemeen directeur Remco Wijnia. De ondernemingsraad heeft zich proactief opgesteld richting Dagelijks Bestuur en wensen/eisen geformuleerd met betrekking tot de opvolging. De interactie tussen DB en OR is als open ervaren.

Jaarrekening 2017

DSW Rijswijk en omstreken

(Voorstel voor Algemeen Bestuur d.d. 5 juli 2018)

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

0.	Algemeen	3
1.	Beleidsrekening – Programmarekening.....	3
2.	Beleidsrekening – Paragrafen	5
3.	JAARREKENING - exploitatie	11
4.	JAARREKENING - balans.....	19
5.	Grondslagen voor de financiële verslaglegging.....	21
6.	Toelichting op de balans	24
7.	Overige bepalingen inzake de balans	29
8.	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).....	30
9.	Bijlagen	33

CONCEPT

0. ALGEMEEN

0.1. Inleiding

In deze jaarrekening is aangesloten bij de indeling in de programma's zoals dat in de herziene begroting 2018 is opgenomen en niet op basis van de begroting 2017. Deze keuze heeft te maken met de aansluiting op de toekomstige cijfers en opgave. Daarnaast is de reden dat in de herziene begroting de verplichte aanpassingen zijn gedaan in overeenstemming met de (vernieuwde) BBV.

In bijlage 9.2 is de exploitatierekening opgenomen volgens het 'oude' model in overeenstemming met de begroting 2017.

1. BELEIDSREKENING – PROGRAMMAREKENING

1.1. Programma Werk

Het aantal fte Wsw-medewerkers is in 2017 met 18,7 fte afgenomen ten opzichte van 2016. Belangrijke oorzaak hiervan is dat de dienstverbanden van SW-medewerkers die ook recht hebben op een WIA uitkering in overleg zijn beëindigd (vaak aangeduid met 'slapende dienstverbanden'). De afname bij de Wsw is in 2017 deels gecompenseerd door de toename, met 8,1 fte, van het aantal nieuw beschut werknemers. Dit blijft echter wel sterk achter op het begrote aantal (16,0 fte). Dit sluit aan bij het landelijk beeld over de instroom van nieuw beschut. Daarnaast is zichtbaar dat het aantal fte aan re-integratiekandidaten bij DSW sterk is afgenomen ten opzichte van 2016 (-/- 45,3 fte). Ook ten opzichte van de begroting wijkt de inzet van re-integratie belangrijk af (-/- 28,5 fte) doordat in de tweede helft van 2017 het aantal re-integranten op niet rendabele contracten naar nul is teruggebracht.

SE (subsidie eenheid) en fte	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
(Jaargemiddelden)			
SE Wsw	519,9	520,9	502,2
Fte Wsw in loondienst	490,9	474,3	469,1
Fte Wsw begeleid werken	14,4	23,4	17,5
Totaal Wsw	505,3	497,7	486,6
Fte re-integratie	125,8	109,0	80,5
Fte Nieuw Beschut	0,0	16,0	8,1
Totaal Fte	631,0	622,7	575,2

1.1.1. Wat kost het

De kosten en baten van dit programma zijn:

Baten en lasten programma Wsw en overige regelingen	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Totaal baten	21.678.669	21.194.467	20.773.417
Totaal lasten	-16.353.313	-15.485.058	-15.285.136
Saldo baten en lasten	5.325.355	5.709.410	5.488.281

In hoofdstuk 3 vanaf pagina 11 worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 en de jaarrekening 2016 nader toegelicht.

1.2. Programma Overhead

In het kader van de aanpassingen van het BBV op basis van de voorstellen van de commissie Depla is de overhead samengebracht in een apart programma.

De formatie in 2017 is gemiddeld 72,1 fte (dit is exclusief 1,0 fte die wordt doorgeleend aan het WSP ZHC), dit is 1,9 fte lager dan de 74,0 begrote fte's.

Aantal fte leiding en staf (kader)	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
(Jaargemiddelden)	2016	2017	2017
Fte ambtelijk	20,1	20,1	18,0
Fte Krijnen	45,8	45,9	44,1
Fte inhuur / uitzendkrachten	9,9	8,0	10,0
Totaal fte kaderpersoneel	75,7	74,0	72,1

De kosten voor overhead betreffen de kosten voor kaderpersoneel en de overige bedrijfskosten.

Baten en lasten programma overhead	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Totaal baten	488.686	114.840	2.499.467
Totaal lasten	-6.587.363	-6.232.249	-6.969.594
Saldo voor resultaatbestemming	-6.098.677	-6.117.410	-4.470.127
Totaal onttrekkingen reserves	681.127	408.000	553.789
Totaal stortingen reserves	0	0	-1.578.000
Saldo na resultaatbestemming	-5.417.550	-5.709.410	-5.494.338

In het programma overhead is de verkoop van kwekerij De Sionsgaerde verwerkt. Dit verklaart de significante afwijking in de baten en in de storting (naar de herstructureringsreserve). In hoofdstuk 4 worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 en de jaarrekening 2016 nader toegelicht.

2. BELEIDSREKENING – PARAGRAFEN

2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1.1. Risico's, weerstandscapaciteit en kansen

Het weerstandsvermogen heeft als doel om toekomstige onverwachte financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit direct gevolgen heeft voor het huidige beleid of de bestaande activiteiten. Eind 2017 is het weerstandsvermogen, net als eind 2016, € 1.279K. De opbrengst van de verkoop van De Sionsgaerde is voor € 1.500K toegevoegd aan de reserve Herstructurering per 31-12-2017 en het surplus is in 2017 als bate genomen in de exploitatierekening.

Het is belangrijk om de risicogebieden in beeld te hebben om zodoende de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen te kunnen bepalen. De risico's voor het realiseren van de taakstelling in 2018 zijn integraal meegenomen in de inhoudelijke risicogebieden. De kosten die betrekking hebben op de herstructurering zijn niet meegenomen in onderstaande beoordeling van de risico's. Deze kosten worden gedekt vanuit de herstructureringsreserve en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat. In onderstaand overzicht staan de uitkomsten van de geïdentificeerde risico's.

Risicogebied	Bedragen x (€ 1 mln.)	Kans	Bedrag (€ mln)	Benodigd weerstands- vermogen
Omzet		Gemiddeld	5,1	0,51
Re-integratiebijdrage (incl. nieuw beschut)		Hoog	1,9	0,29
Deelbudget Wsw (Rijksbijdrage)		Gemiddeld	11,7	0,29
Loonkosten Wsw		Laag	13,6	0,34
Personeelskosten kader		Laag	4,9	0,12
Laag Inkomensvoordeel		Laag	0	0,00
Omvang kader		Gemiddeld	4,9	0,25
Bedrijfskosten		Gemiddeld	2,2	0,11
Totaal benodigd vermogen (ongewogen)		Gemiddeld	44,3	1,91

Wanneer het benodigde weerstandsvermogen wordt gerelateerd aan de algemene reserve (€ 1,3 mln.) is de berekende factor 0,67. Deze ligt lager dan 1,0. Gezien de financiële situatie van DSW betekent dit dat voor hoge negatieve resultaten onvoldoende dekking aanwezig is vanuit de algemene reserve en dat dit opgevangen moet worden door hogere gemeentelijke bijdragen.

Toelichting op de risico's die van invloed zijn op het uiteindelijk realiseren van deze begroting:

Risicogebieden Omzet en Re-integratie bijdrage

De omzetontwikkeling (inclusief de taakstelling van 6%), zowel in volume als uurtarief, behorend bij de verschillende werksoorten is afhankelijk van factoren zoals concurrentie, economische ontwikkeling en vaardigheden van medewerkers Wsw en re-integratie maar ook van de kaderleden die de aansturing verzorgen. Verder kan de omvang en bijdrage vanuit re-integratieactiviteiten fluctueren. Dit hangt af van het daadwerkelijke plaatsingsbeleid vanuit de gemeenten van re-integratiemedewerkers bij DSW.

Risicogebied Rijksbijdrage Wsw subsidie

De hoogte van de loonprijsontwikkeling (LPO) wordt bekend in de Meicirculaire. Bij een LPO van 2% geeft dat extra opbrengsten van ongeveer € 220.000. Daar staat tegenover dat (landelijk) de uitstroom uit de Wsw lager kan zijn dan voorzien in het verdeelmodel Wsw. Dit zou dan een negatief effect op het deelbudget Wsw hebben. Ook bestaat er onzekerheid over het exacte tempo (en daarmee bedrag) waarin de Rijksbijdrage daadwerkelijk wordt afgebouwd.

Door de financieringsstructuur van de Participatiewet bestaat er meer onzekerheid over de hoogte van de Rijkssubsidie dan voorheen.

Risicogebied Loonkosten Wsw

De wetgeving op het gebied van werkgeverschap, cao-afspraken en transitievergoeding is aan verandering onderhevig. Wat betreft de transitievergoedingen voor Wsw-medewerkers bestaat het risico dat deze hoger uitkomen dan nu begroot. De omvang hiervan is hier vooraf moeilijk te begroten.

Risicogebied Personeelskosten Kader

De nieuwe lokale netwerkorganisatie dient nog te worden uitgewerkt, wat gevolgen kan hebben voor de benodigde formatie.

Risicogebied Omvang Kader

De kosten van overhead: DSW heeft een minimaal volume nodig ter dekking van de vaste kosten en een minimale kritische massa om efficiënt en effectief te kunnen functioneren. Bij een grillig verloop van de omzet (met name re-integratie) is het enerzijds noodzakelijk de overhead af te bouwen. Anderzijds bouw je daarmee de organisatie (en kennis) af, die weer nodig is als het volume toeneemt.

Risicogebied Bedrijfskosten

Het risico van 'bedrijfskosten' is als gemiddeld aan te merken. Mogelijke risico's kunnen zijn: verhoging premie verzekering als gevolg van schadegedrag, extra investeringen om te kunnen blijven voldoen aan (brand)veiligheidseisen, milieuvorschriften en Arbo voorschriften, extra investeringen om te kunnen blijven voorzien in passend Beschut Werk. Ook het al dan niet (deels) vallen onder het VPB-regime en daar overeenkomstig VPB-belasting moeten betalen. Op basis van de huidige inzichten zoals de onderliggende doelstelling van de GR, de structurele bijdrage van de gemeenten aan DSW alsmede de terugkoppeling van collega bedrijven uit de sector is de inschatting dat DSW buiten het VPB-regime komt te vallen.

2.1.2. Financiële kengetallen

In lijn met de BBV-aanpassingen vermelden wij onderstaand een aantal ratio's.

Netto schuldquote

De netto schuldquote is de verhouding tussen de schulden van de organisatie onder aftrek van de vlottende activa en het totaal van de baten van de organisatie verminderd met eventuele onttrekkingen aan reserves. Voor de opbouw van het kengetal kan een correctie voor de financiële activa achterwege blijven daar DSW niet over dergelijke uitzettingen beschikt. De relevantie van dit

kengetal wordt bepaald door de mate waarin de organisatie de activa heeft gefinancierd in relatie tot de begrotingsomvang.

Solvabiliteit

Onder solvabiliteit wordt verstaan de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal van het vermogen, ergo het totaal van de passiva.

Structurele exploitatieruimte

Onder de structurele exploitatieruimte wordt verstaan de verhouding tussen het saldo van structurele baten en lasten verminderd met het saldo van de onttrekkingen aan reserves. Dit kengetal geeft aan de mate waarin de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten. Een negatief kengetal duidt op hogere structurele lasten dan structurele baten, wat niet gewenst is. Bovengenoemde kengetallen zijn in de volgende tabel weergegeven.

(x € 1.000)

Financiële kengetallen BBV:			
Conform Voorschriften Provincie Zuid Holland			
Kengetal	jaarrekening	begroting	jaarrekening
	2016	2017	2017
Netto schuldquote	0,42%	-6,89%	-5,67%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	0,42%	-6,89%	-5,67%
Solvabiliteitsratio	35,75%	38,45%	39,36%
Netto schuldquote (en gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)			
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
	2016	2017	2017
Passiva			
Totaal van de vaste schulden (ultimo jaar)	€ 249	€ -	€ -
Totaal van de netto-vlottende schulden (ultimo jaar)	€ 1.391	€ 2.870	€ 2.853
Totaal van de overlopende passiva (ultimo jaar)	€ 457	€ 457	€ 372
Totaal	€ 2.097	€ 3.327	€ 3.225
Activa			
Financiële vaste activa			
<i>f</i> Totaal van de overige uitzettingen rentetypische looptijd ≥ 1 jr	€ 98	€ 87	€ 87
Totaal van uitzettingen rentetypische looptijd <1 jr	€ 1.271	€ 794	€ 3.630
Totaal van alle liquide middelen	€ 65	€ 15	€ 34
Totaal van de overlopende activa	€ 575	€ 3.842	€ 582
Totaal voor Netto schuldquote	€ 2.009	€ 4.738	€ 4.333
Totaal voor Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (b en c)	€ 2.009	€ 4.738	€ 4.333
Totaal van de baten exclusief de mutaties van reserves	€ 20.937	€ 20.481	€ 19.539
Solvabiliteitsratio			
	jaarrekening	begroting	jaarrekening
	2016	2017	2017
Totaal eigen vermogen	€ 1.243	€ 2.164	€ 2.267
Totaal van de passiva	€ 3.476	€ 5.628	€ 5.759

In deze berekening worden de schulden verminderd met activa en vervolgens afgezet tegen de totale baten.

De Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is identiek aan de Netto Schuldquote omdat DSW geen geld uitleent.

De Solvabiliteitsratio is de verhouding Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Door de relatief 'kleine' schuld is deze verhouding sterk en wordt nog gunstiger door de aflossing van de lening en de verkoop van de kwekerij.

2.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van DSW voor 'kapitaalgoederen' en 'infrastructuur' is deze in stand te houden in een vorm die passend is bij de bedrijfsvoering en medewerkers een veilige en passende werkomgeving te bieden. DSW heeft daarvoor in de gemeenten de volgende eigen locaties gehuurd:

- Edelgasstraat in Zoetermeer
- Populierendreef 978 en 988 in Leidschendam-Voorburg
- Martinifabriek in Rijswijk

Het eigenaarsonderhoud inclusief de installaties is voor rekening van de verhuurder (met uitzondering van de Edelgasstraat waar DSW wel verantwoordelijk is voor de installaties). DSW is in alle vier de huurpanden verantwoordelijk voor het huurdersonderhoud.

2.3. Financiering

DSW heeft het beleid ten aanzien van de financiering vastgelegd in de financiële verordening. De regels ter uitvoering van de beleidspunten zijn vastgelegd in het treasury statuut (financieringsstatuut). Zoals uit de onderstaande tabel blijkt voldoet DSW aan de voorschriften met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisico's en renterisiconorm op vaste schuld	(Bedragen x € 1,000)	
	Over de jaren	
	2016	2017
Vaste schuld		
Beginstand	497	248
Aflossingen	-249	-248
Eindstand	248	0
Variabelen Renterisico		
Renteherzieningen op vaste schuld	0	0
Herfinancieringen	0	0
Renterisico op vaste schuld	0	0
Rente risiconorm		
Grondslag: omvang begroting 2017 stand per 1 januari	19.981	19.981
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
Renterisiconorm op basis van de grondslag	3.996	3.996
Renterisiconorm minimumbedrag	2.500	2.500
Toets Renterisiconorm		
Renterisico op vaste schuld	0	0
Renterisiconorm	3.996	3.996
Overschrijding renterisiconorm	-3.996	-3.996

Liquiditeitsplanning en financieringspositie

Gezien de investeringsplanning en de aflossing op bestaande geldleningen wordt in de kapitaalbehoefte voorzien door het aanhouden van het rekening courant krediet dat DSW heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet Jaarrekening 2017:					
Grondslag: omvang begroting 2017 stand per 1 januari		19.981			
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag		8,20%			
Kasgeldlimiet in bedrag		1.638			(Bedragen x € 1.000)
		Kasgeld 2017 (gemiddeld)			
		1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
		Jaar			
Vlottende Schuld					
Schuld in rekening-courant	903	311	304	957	619
Totaal vlottende schuld	903	311	304	957	619
Vlottende middelen					
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	0	0	0	0	0
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	903	311	304	957	619
Toegestane kasgeldlimiet	1.638	1.638	1.638	1.638	1.638
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	735	1.327	1.335	681	1.020

2.4. Bedrijfsvoering

Het afgelopen jaar is een flinke slag gemaakt naar een betere en gezondere financiële bedrijfsvoering. De financiële ontwikkelingen van DSW hebben aanleiding gegeven om ook vanuit een extern oogpunt een oordeel te krijgen over de financiën. Deze inzichten zijn gebruikt voor de prognoses en voor de herziene begroting 2018.

Hoewel de basis op orde is, vragen de (financiële) uitdagingen en inhoudelijke ambities ook voor de bedrijfsvoering een verdere ontwikkeling. De bedrijfsvoering dient in onze visie snel te kunnen reageren op wisselende omgevings- en klantvragen. Daarbij is het belangrijk om meer, beter en eenvoudiger inzicht te krijgen in prognoses en verwachtingen. Daarbij is er specifieke aandacht nodig voor de kostprijzen op zowel bestuurlijk, directie, afdelings- als klantniveau.

Onze speerpunten in de bedrijfsvoering zijn:

- in control blijven;
- versterken van de concern-brede stuur- en beheersinformatie;
- een bij onze maatschappelijke opgave passende huisvestingsinfrastructuur;
- vitaal en veerkrachtig personeel;
- versterken informatiemanagement en digitaal (samen)werken;
- versterken van onze omgevings- en bedrijfscommunicatie.

2.5. Verbonden Partijen

DSW is een gemeenschappelijke regeling van deelnemende gemeenten en daarmee een openbaar lichaam. DSW is enig aandeelhouder van Krijnen personeel BV. In deze BV worden nieuwe kadermedewerkers aangenomen om zo flexibeler te zijn in de inzet van personeel. Deze medewerkers worden tegen kostprijs bij DSW gedetacheerd.

Er bevindt zich geen vreemd vermogen in de onder de GR DSW ressorterende Krijnen personeel BV. Het eigen vermogen blijft elk jaar gelijk omdat alle baten en lasten tegen kostprijs aan DSW worden doorberekend. Het vermogen van Krijnen BV is negatief, daarom heeft DSW voor dit bedrag een voorziening op de balans staan (zie 5.6.5 mutaties voorzieningen). Het (negatieve) eigen vermogen is als volgt opgebouwd:

Eigen vermogen Krijnen personeel BV	31-12-2017
	€
Geplaatst kapitaal	6.807
Overige reserves	143.685-
	<u>136.878-</u>

CONCEPT

3. JAARREKENING - EXPLOITATIE

3.1. Overzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht van baten en lasten is in het exploitatieresultaat onderscheid gemaakt naar het subsidieresultaat en het bedrijfsvoering resultaat (na bestemming). Aangezien er in het bedrijfsvoering resultaat ook stortingen en onttrekkingen aan de herstructureringsreserve zijn opgenomen, is hier een onderscheid gemaakt tussen resultaat voor bestemming en resultaat na bestemming. Het totale exploitatieresultaat DSW is de basis voor de gemeentelijke bijdrage.

Baten en lasten DSW Rijswijk e.o.			
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Rijksbijdrage Wsw	13.223.898	13.074.590	12.699.627
Kosten Wsw personeel	-14.700.782	-13.680.824	-13.924.655
1) Subsidieresultaat	-1.476.884	-606.234	-1.225.028
Vergoedingen re-integratie /nw beschut	2.366.181	2.103.857	1.636.886
Kosten re-integratie/nw beschutdeelnemers	-1.652.531	-1.804.234	-1.360.481
2a) Resultaat re-integratie	713.650	299.624	276.405
Netto omzet	5.215.590	5.187.380	5.066.303
Overige opbrengsten	131.640	114.840	136.291
Kosten kaderpersoneel	-3.900.608	-3.961.820	-4.768.916
Overige bedrijfskosten	-1.647.583	-1.862.429	-1.646.889
Herstructureringskosten	-1.038.173	-408.000	-553.789
Opbrengst verkoop Sionsgaerde			2.363.176
Taakstelling verbetering bedrijfsresultaat			
2b) Resultaat bedrijfsvoering	-1.239.133	-930.029	596.176
2) (2a+2b) Bedrijfsresultaat voor bestemming	-525.483	-630.406	872.581
Onttrekking uit de herstructureringsreserve	1.038.173	408.000	553.789
Dotatie aan de herstructureringsreserve			-1.578.000
3) Saldo onttrekking en dotatie reserves	1.038.173	408.000	-1.024.211
4) (2+3) Bedrijfsresultaat na bestemming	512.690	-222.406	-151.630
Exploitatieresultaat DSW (1+4)	-964.195	-828.640	-1.376.658
Gemeentelijke bijdrage	873.000	828.640	1.376.658
Resultaat na gemeentelijke bijdrage	-91.195	0	0

In de volgende paragrafen vindt nadere toelichting plaats op de resultaten ten opzichte van de begroting 2017 en ten opzichte van 2016.

3.2. Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdrage voor 2017 is in onderstaand overzicht opgenomen.

Verdeling gemeentelijke bijdrage	SE 2017 (gem.)	%	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Te verrekenen over 2017
Zoetermeer	307,64	61,3%	843.286	501.148	342.138
Rijswijk	81,16	16,2%	222.471	153.779	68.692
Leidschendam - Voorburg	113,42	22,6%	310.901	173.713	137.188
Totaal gemeentelijke bijdrage	502,22	100%	1.376.658	828.640	548.018

De gemeentelijke bijdrage is in 2017 ongeveer € 0,5 mln. hoger dan begroot. Over de oorzaken van afwijkingen in zowel subsidie- als bedrijfsvoeringresultaat is in de tussentijdse rapportages uitgebreid gerapporteerd. Aangezien het weerstandsvermogen van DSW onvoldoende is (factor is < 1,0) om dit negatieve resultaat op te vangen, betekent dit over 2017 een aanvullend te verrekenen gemeentelijke bijdrage.

3.3. Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten subsidieresultaat	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Baten:			
Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)	13.223.898	13.074.590	12.699.627
Totaal baten	13.223.898	13.074.590	12.699.627
Lasten:			
Loonkosten Wsw	-14.257.393	-13.156.746	-13.484.086
Loonkostensubsidies begeleid werken	-120.203	-214.078	-136.315
Vervoerskosten Wsw	-206.899	-210.000	-195.564
Bedrijfsgeneeskundige zorg	-116.287	-100.000	-108.689
Totaal lasten	-14.700.782	-13.680.824	-13.924.655
Subsidieresultaat	-1.476.884	-606.234	-1.225.028

3.3.1. Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)

Het deelbudget Wsw is € 0,4 mln. lager dan begroot en € 0,5 mln. lager dan in 2016. Deze verschillen worden als volgt verklaard.

	2017 werkelijk	2017 Begroot	%	2016 werkelijk	%
Aantal SE	502,2	520,9	-3,6%	519,9	-3,4%
Bijdrage per SE	€ 25.287	€ 25.100	0,7%	€ 25.435,46	-0,6%
Totale Rijksbijdrage	€ 12.699.627	€ 13.074.590	-2,9%	€ 13.223.896	-4,0%

De daling van de rijksbijdrage ten opzichte van de begroting en 2016 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitstroom. Zowel de uitstroom als het tarief per SE zijn niet beïnvloedbaar en vooraf lastig in te schatten op basis van Rijkscirculaires.

3.3.2. Loonkosten Wsw

De lonen en sociale lasten Wsw zijn € 0,3 mln. hoger dan begroot en € 0,8 mln. lager dan 2016. De daling ten opzichte van 2016 wordt voornamelijk veroorzaakt door uitstroom van Wsw werknemers. In de tussentijdse rapportages is uitgebreid gerapporteerd over de afwijking ten opzichte van de begroting. In de prognose was rekening gehouden dat er geen recht zou zijn op Lage Inkomensvoordeel (LIV). Over de regelgeving voor de grondslag van het LIV is lang onduidelijkheid geweest. Op 13 maart 2018 berichtte UWV ons dat de tegemoetkoming LIV over 2017 € 333.336 is (voorlopige berekening), dit is in deze jaarrekening verwerkt. In de begroting 2017 was een bedrag van € 585.000 LIV meegenomen.

Loonkosten en loonkostensubsidie Wsw			
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Totale loonkosten Wsw	14.257.393	13.156.746	13.484.086
Aantal fte Wsw in loondienst	490,9	474,3	469,1
Loonkosten per fte Wsw in loondienst	29.045	27.739	28.745

3.3.3. Overige kosten Wsw

De overige kosten Wsw wijken niet belangrijk af ten opzichte van 2016 en de begroting 2017 met als uitzondering de loonkostensubsidie begeleid werken die significant lager is dan de begroting 2017. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in de begroting 2017 met veel hogere aantallen (23,4 fte) rekening werd gehouden dan gerealiseerd (17,5 fte). De realisatie in 2017 ligt echter wel hoger dan 2016 (14,4 fte). De verhouding tussen het aantal in loondienst (dat daalt) en het aantal begeleid werken (dat stijgt) is verbeterd van 3% in 2016 naar 4% in 2017.

3.4. Resultaat re-integratie

Het resultaat re-integratie is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten re-integratie			
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Baten:			
Vergoedingen nieuw beschut werk	0	393.888	162.233
Vergoeding re-integratie	2.366.181	1.709.969	1.474.653
Totaal baten	2.366.181	2.103.857	1.636.886
Lasten:			
Loonkosten nieuw beschut werk	0	-368.410	-148.527
Kosten medewerkers re-integratie	-1.652.531	-1.435.824	-1.211.953
Totaal lasten	-1.652.531	-1.804.234	-1.360.481
Saldo baten en lasten	713.650	299.624	276.405

De baten en lasten van re-integratie hebben een sterke relatie tot elkaar en zijn voornamelijk afhankelijk van de aantallen fte's die werkzaam zijn bij DSW.

In onderstaand overzicht zijn de fte's opgenomen ten opzichte van de begroting 2017 en 2016.

Ontwikkeling fte re-integratie			
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
(Jaargemiddelden)	2016	2017	2017
Fte re-integratie	125,8	109,0	80,5
Fte Nieuw Beschut	0,0	16,0	8,1
Totaal Fte	125,8	125,0	88,6

Ten opzichte van 2016 is een sterke afname te zien. Dit is ook terug te zien in het resultaat re-integratie die ten opzichte van 2016 ook sterk gedaald is. Omdat de financiële aannames onder de begroting 2017 te voorzichtig waren, wijkt het resultaat 2017 niet significant van de begroting af ondanks dat het gerealiseerde aantal fte's veel lager ligt. Dit is ook al meegenomen in de herziene begroting 2018.

3.5. Resultaat bedrijfsvoering

Het resultaat bedrijfsvoering is als volgt opgebouwd.

Baten en lasten bedrijfsvoering			
	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2017	2017
Baten:			
Netto omzet	5.215.590	5.187.380	5.066.303
Opbrengst verkoop Sionsgaerde	0	0	2.363.176
Overige opbrengsten	131.640	114.840	136.291
Totaal baten	5.347.230	5.302.220	7.565.770
Lasten:			
Kosten kaderpersoneel	-3.900.608	-3.961.820	-4.768.916
Overige bedrijfskosten	-1.647.583	-1.862.429	-1.646.889
Herstructureringskosten	-1.038.173	-408.000	-553.789
Totaal lasten	-6.586.363	-6.232.249	-6.969.594
Saldo baten en lasten (voor bestemming)	-1.239.133	-930.029	596.176
Onttrekking uit de herstructureringsreserve	1.038.173	408.000	553.789
Dotatie aan de herstructureringsreserve	0	0	-1.578.000
Saldo onttrekking en dotatie reserves	1.038.173	408.000	-1.024.211
Resultaat bedrijfsvoering na bestemming	-200.960	-522.029	-428.035

3.5.1. Netto omzet/toegevoegde waarde

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	%	V/ N	Werkelijk 2016	%	V/ N
Beschut							
Omzet	1.103.659	598.559	84%	V	1.282.724	-14%	N
Kostprijs omzet	-424.002	-147.266	188%	N	419.426-	1%	V
Toegevoegde waarde	679.657	451.293	51%	V	863.297	-21%	N
Wol							
Omzet	2.493.637	2.567.057	-3%	N	2.423.238	3%	V
Kostprijs omzet	-70.572	-35.970	96%	N	35.970-	96%	N
Toegevoegde waarde	2.423.066	2.531.087	-4%	N	2.387.268	1%	V
Deta							
Omzet	1.963.661	2.205.000	-11%	N	1.965.024	0%	N
Kostprijs omzet	-80	0			-		
Toegevoegde waarde	1.963.581	2.205.000	-11%	N	1.965.024	0%	N
Totaal netto opbrengsten	5.066.303	5.187.380			5.215.590		

De toegevoegde waarde 'beschut' is hoger dan begroot, maar lager dan in 2016. Dit resultaat wordt voor een belangrijk deel beïnvloed door de sluiting van De Sionsgaerde per 01-10-2017 waar in de begroting van een eerdere sluiting was uitgegaan. Daarnaast is in 2016 de locatie op de Populierendreef geopend. In 2017 draait deze locatie een vol jaar waardoor de omzet stijgt ten opzichte van 2016.

De toegevoegde waarde van Deta ligt op het niveau van 2016, maar is lager dan begroot doordat er minder uren via detachering zijn gerealiseerd. Ook ten opzichte van 2016 zijn marginaal minder uren gerealiseerd. Echter, het (gemiddelde) uurtarief is beperkt toegenomen.

De 'toegevoegde' waarde per productief uur is een belangrijke graadmeter. Ook in 2017 is deze weer gestegen ten opzichte van 2016 (en 2015).

Toegevoegde waarde per uur	Realisatie	Stijging in %
2015	6,15	
2016	6,68	8,6%
2017	7,35	10,0%

3.5.2. Overige baten

De overige baten worden voornamelijk bepaald door de verkoop van de locatie De Sionsgaerde welke een significante incidentele opbrengst genereert. Van deze opbrengst is, zoals bestuurlijk ook was afgesproken, € 1,5 mln. gedoteerd in de herstructureringsreserve.

3.5.3. Kosten kader

In onderstaand overzicht worden de loonkosten van het kader (zowel ambtelijk als Krijnen) gerelateerd aan het aantal fte.

Loonkosten kaderpersoneel : fte en kosten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Aantal fte	65,8	66,0	62,1
Loonkosten kaderpersoneel : fte en kosten	3.756.265	3.662.692	4.046.052
Gemiddelde kosten per fte	57.067	55.498	65.111

De kosten van het kaderpersoneel zijn ten opzichte van 2016 gestegen (+/+ € 0,3 mln.) en de afwijking ten opzichte van de begroting 2017 is € 0,4 mln. In de tussentijdse rapportage zijn de afwijkingen uitgebreid toegelicht. Belangrijkste oorzaken van de overschrijding van de begroting 2017 zijn de nieuwe cao (niet begroot) en incidentele transitiekosten (niet begroot). Daarnaast zijn er incidentele loonkosten in verband met het eigen risico WW waarvoor een voorziening is gevormd. De daling van het aantal fte compenseert een deel van de overschrijding op loonkosten. Echter, deels is dit een verschuiving naar de kosten van inhuur en uitzendkrachten.

Dit kosten inhuur en uitzendkrachten zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Inhuur- en uitzendkrachten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Kosten inhuur/uitzendkrachten	479.570	379.128	819.284

De afwijking kosten inhuur/ uitzendkrachten over het jaar 2017 verklaart een belangrijk deel van de overschrijding (€ 0,4 mln. ten opzichte van de begroting) van de totale kosten kader. Deels betreft dit een verschuiving van de loonkosten doordat o.a. de nieuwe directeur aan het werk is via een detachering vanuit de gemeente Zoetermeer. Daarnaast zijn in 2017 tijdelijk (extra) externen ingezet voor de continuïteit van de bedrijfsvoering (o.a. vervanging facilitair manager, ondersteuning bij financiële prognoses en analyses, opstellen van de herziene begroting 2018, implementatie Individueel Keuze Budget en een migratie salarissysteem). Daarnaast is ook tijdelijk extra inzet geweest van (ingehuurde) voorlieden.

3.5.4. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn als volgt opgebouwd.

Overige bedrijfskosten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Afschrijving materiële vaste activa	-163.100	-176.390	-134.811
Huisvestingslasten	-938.934	-876.905	-818.982
ICT kosten	-207.165	-170.000	-225.759
Overige kosten	-301.850	-607.913	-446.355
Rentelasten	-36.535	-31.221	-20.982
Totaal overige bedrijfskosten	-1.647.583	-1.862.429	-1.646.889

Afschrijving materiële vaste activa (€ 42k voordeel t.o.v. begroting)

De afschrijvingen zijn lager dan begroot (en 2016) door het wegvallen van afschrijvingskosten bedrijfsmiddelen De Sionsgaerde. Daarnaast is er sprake van terughoudend investeringsbeleid. Vervangingsinvesteringen worden zo veel mogelijk uitgesteld.

Huisvestingslasten (€ 58k voordeel t.o.v. begroting)

De lagere huisvestingslasten worden onder andere veroorzaakt doordat het gasverbruik sterk is afgenomen door de sluiting van De Sionsgaerde.

ICT kosten (€ 56k nadeel t.o.v. begroting)

De ICT begroting voor 2017 betreft voornamelijk reguliere automatiseringskosten voor het netwerkbeheer van DSW. Aangezien de kwaliteit van de automatisering nog niet op het gewenste niveau is (bijv. snelheid van het netwerk en beveiliging van de website), zijn additionele kosten gemaakt.

Overige kosten (€ 162k voordeel t.o.v. begroting)

De overige kosten bestaan uit de volgende componenten.

Overige kosten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Belastingen en verzekeringen	-91.065	-89.821	-106.485
Kosten externe dienstverlening	-137.951	-167.729	-126.798
Hulpstoffen en gereedschappen	-17.132	-20.835	-18.981
Verkoop / marketing / communicatiekosten	-59.125	-59.841	-17.532
Kantinekosten	-70.729	-78.368	-58.343
Accountantskosten	-53.635	-50.000	-54.719
Overige algemene en kantoorkosten	127.786	-141.318	-63.498
Totaal overige bedrijfskosten	-301.850	-607.913	-446.355

De hogere kosten belastingen en verzekeringen worden verklaard door de duurdere brandverzekering naar aanleiding van de nieuwe aanbesteding. De kosten externe dienstverlening zijn lager dan begroot. Hier zien we echter ook een verschuiving naar de kosten van inhuur waar juist een stijging zichtbaar is. In 2017 is bewust terughoudend omgegaan met verkoop, marketing en communicatiekosten waardoor de kosten onder begroting uitkomen. De kantinekosten zijn gedaald naar aanleiding van de sluiting van de kantine aan het einde van 2017.

De overige algemene en kantoorkosten zijn lager dan begroot. Hieronder vallen heel veel (relatief) kleine budgetten die over het algemeen binnen de begroting zijn gebleven.

Opvallend is ook de afwijking ten opzichte van 2016 in de overige algemene en kantoorkosten (verschil is € 191k). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidentele meevaller van ongeveer € 207.000 in 2016 die verantwoord is onder de overige algemene en kantoorkosten. Dit heeft een relatie tot vrijval van een reservering uit 2014/2015 in de jaarrekening 2016 van een mogelijke verplichting die ten onrechte in die jaren was opgenomen.

Rentelasten (€ 10k voordeel t.o.v. begroting)

De rentelasten zijn ten opzichte van de begroting en 2016 gedaald, doordat in 2017 alle langlopende schulden zijn afgelost.

3.5.5. Herstructureringskosten

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Herstructureringskosten	-1.038.173	-408.000	-553.789
Onttrekking uit de herstructureringsreserve	1.038.173	408.000	553.789

De volgende kosten zijn in 2017 ten laste gebracht van de herstructureringsreserve.

Herstructureringskosten 2017	
Kosten afvloeiing regulier personeel	96.420
Bovenmatige afschrijvings- en huisvesteringskosten vanwege marktconformiteit	253.000
Kosten i.r.t. uitwerking van scenario's	69.456
Kosten i.r.t. advisering en begeleiding sluiting Sionsgaerde	62.479
Kosten i.r.t. verbetering (lean) van bedrijfsprocessen	72.434
Totaal herstructureringskosten 2017	553.789

3.6. Structureel en incidenteel verloop baten en lasten

De ontwikkeling van de incidentele baten en lasten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de genomen maatregelen om structureel begrotingsevenwicht te bereiken. De belangrijkste incidentele effecten per taakveld/programma zijn:

Incidentele baten en lasten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Incidentele baten:			
Baten herstructurering	681.127	408.000	553.789
"Kerstengelden" + cofinanciering gemeenten	357.046		
Opbrengst verkoop Sionsgaerde			2.363.176
Totaal incidentele baten	1.038.173	408.000	2.916.965
Incidentele lasten:			
Herstructureringskosten	-681.127	-408.000	-553.789
Kosten "Kerstengelden"	-358.046		
Dotatie uit verkoop Sion aan herstructurering			-1.578.000
Totaal incidentele lasten	-1.039.173	-408.000	-2.131.789
Saldo incidentele baten en lasten	-1.000	0	785.176

De incidentele baten en lasten behoren allemaal tot het programma/taakveld overhead.

Structurele baten en lasten	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Structurele baten	21.810.309	21.309.307	21.119.101
Structurele lasten	-21.900.504	-21.309.307	-21.904.277
Saldo structurele baten en lasten	-90.195	0	-785.176

4. JAARREKENING - BALANS

Balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

Activa	2017		2016	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	--		16.354	
Materiële vaste activa	877.602		1.210.798	
Financiële vaste activa	87.476		98.155	
		965.078		1.325.307
Vlottende activa				
Vorraden	--		240.020	
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	3.630.162		1.271.417	
Te verrekenen gemeentelijke bijdrage	548.018			
Overlopende activa	582.093		574.916	
Liquide middelen	33.589		64.809	
		4.793.862		2.151.162
Totaal activa		5.758.940		3.476.469

Balans per 31 december 2016 vervolg
Passiva

	2017		2016	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Reserve weerstandsvermogen	1.278.714		1.278.714	
reserve herstructurering	988.166		-36.046	
		2.266.880		1.242.669
Vorzieningen				
Deelneming Krijnen	136.878		136.878	
Eigen risico WW	130.000		--	
		266.878		136.878
Vaste schulden met een rente- typische looptijd van één jaar of langer				
Leningen			--	248.723
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd < één jaar	2.853.054		1.391.391	
Overlopende passiva	372.128		456.808	
		3.225.182		1.848.199
		5.758.940		3.476.469
Totaal passiva				

5. GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

5.1. Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). DSW is als Gemeenschappelijke Regeling verbonden met de gemeenten Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg en daarom is het BBV tevens van toepassing op DSW. DSW heeft voor het jaar 2017 een programmabegroting opgesteld. Voorts zijn de bepalingen van het BBV nader uitgewerkt in de verordening 212.

5.2. Balans

5.2.1. Immateriële vaste activa

Geactiveerde boeterente betreffende het omsluiten van leningen wordt geamortiseerd ten laste van het resultaat over de resterende looptijd van de leningen.

5.2.2. Materiële vaste activa

Waardering tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingstermijnen bedragen:

Gebouwen:	respectievelijk 10, 19, 20 en 25 jaar
Voorz. aan terreinen:	5 jaar
Installaties:	5 respectievelijk 10, 17, 20 en 25 jaar
Machines:	5 jaar
Inventaris:	5 jaar
Vervoermiddelen:	5 jaar
ICT:	3 jaar

5.2.3. Financiële vaste activa

Waardering vindt plaats tegen verkrijgingprijs, onder aftrek van eventuele noodzakelijke waardevermindering.

5.2.4. Voorraden

De voorraden van de kwekerij zijn gewaardeerd tegen de gemiddelde veilingprijs.

5.2.5. Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Eventueel noodzakelijke voorziening voor oninbaarheid komt in mindering op de waardering.

5.2.6. Liquide middelen

Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde.

5.2.7. Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve wordt bestemd in overeenstemming met de bestemming die het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling hieraan heeft gegeven.

5.2.8. Reserve weerstandsvermogen

De reserve weerstandsvermogen is een buffer voor het opvangen van risico's die DSW loopt bij de uitvoering van zijn taak.

In 2015 heeft het Bestuur besloten de reserve ten behoeve van de herstructurering apart zichtbaar te maken in de balans. Hiertoe is een aparte (grootboek)rekening gevormd voor deze reserve. In dezelfde lijn is dit gedaan voor de reserve 'Kerstengelden'. In de toelichting op de balans is weergegeven hoe de dotaties en onttrekkingen aan deze reserves hebben plaatsgevonden.

5.2.9. Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's, die voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten van het boekjaar, dan wel verband houden met de (geschatte) kosten van reorganisaties, die gebaseerd zijn op beslissingen van het bestuur in voorgaande boekjaren om bepaalde delen van de organisatie aan te passen c.q. om de omvang van het (ambtelijk) personeel te reduceren.

De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde.

5.2.10. Leningen

Deze zijn opgenomen tegen nominale waarde.

De bedragen die binnen een jaar vervallen werden t/m 2012 opgenomen onder de kortlopende schulden.

5.2.11. Kortlopende schulden

Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3. Programmarekening

5.3.1. Netto-omzet

De netto-omzet is de opbrengst van aan derden in het verslagjaar geleverde goederen en diensten exclusief omzetbelasting en kortingen.

5.3.2. Grond- en hulpstoffenverbruik

De kosten van grond- en hulpstoffenverbruik worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen. Onder kosten van grond- en hulpstoffenverbruik zijn tevens verantwoord inkooprijverschillen, herwaarderingen, voorraadverschillen, breuk en dergelijke.

5.3.3. Kosten van uitbested werk

Betreft door derden in rekening gebrachte bedragen wegens verrichte bewerkingen aan producten c.q. verrichte diensten, die direct verband houden met de omvang van de productie.

5.3.4. Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder zijn o.a. begrepen de gemeentelijke bijdragen in de bestuurs- en beheerskosten. In het kader van de Wsw worden deze bestuurskosten rechtstreeks door de deelnemende gemeenten gedekt.

5.3.5. Lonen Wsw-werknemers

Hieronder wordt verstaan de bruto kosten.

5.3.6. Sociale lasten Wsw-werknemers

De ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten evenals het werkgeversdeel van de pensioenvoorziening van Wsw-werknemers en de kosten VUT-regeling.

5.3.7. Overige kosten Wsw-werknemers

Hieronder zijn begrepen de kosten woon-werkverkeer, bedrijfskleding, opleiding en overige personeelskosten.

5.3.8. Loonkosten ambtelijk personeel

Dit betreft de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies. Tevens zijn hier opgenomen, onder de regel overige loonkosten, de overige personeelskosten zoals reis- en verblijfskosten, opleidingen, loonkosten practicanten en dergelijke.

5.3.9. Loonkosten Krijnen Personeel B.V.

Dit betreft de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremies.

5.3.10. Rentebaten/rentelasten

De rentelasten bestaan uit de aan het jaar toe te rekenen rentelasten van de langlopende geldleningen, de daggeldleningen en de rekening-courantkosten. Boeterente betreffende het oversluiten van leningen wordt geamortiseerd over de resterende looptijd van de leningen en verantwoord als rentelasten. Rentebaten worden met de rentelasten gesaldeerd.

5.3.11. Gemeentelijke bijdrage Wsw

Met de inwerkingtreding van de wet modernisering Wsw per 1 januari 2008 voeren de gemeenten zelf de regie en ontvangen zij de rijksbijdrage Wsw rechtstreeks van het ministerie. DSW factureert de betreffende gemeenten maandelijks op basis van het werkelijke aantal gerealiseerde SE's.

5.3.12. Buitengewone baten en lasten

Onder de buitengewone baten en lasten zijn baten en lasten begrepen die niet voortvloeien uit de normale bedrijfsuitoefening.

5.3.13. Resultaat

Het resultaat op de gemeentelijke bijdrage is in 2017 € 630.859 hoger dan begroot. Over de oorzaken van afwijkingen in zowel subsidie- als bedrijfsvoeringresultaat is in de tussentijdse rapportages uitgebreid gerapporteerd. Aangezien het weerstandsvermogen van DSW onvoldoende is (factor is < 1,0) om dit negatieve resultaat op te vangen, is dit bedrag, vooruitlopend op de goedkeuring door het Algemeen Bestuur, opgenomen onder vorderingen als te verrekenen gemeentelijke bijdrage.

6. TOELICHTING OP DE BALANS

6.1. Immateriële vaste activa

	31-12-2017	31-12-2016
Boeterente betreffende omsluiten leningen	€	€
Boekwaarde per 1 januari	16.354	32.710
Afschrijving	-16.354	-16.356
Boekwaarde per 31 december	<u>0</u>	<u>16.354</u>

6.2. Materiële vaste activa met economisch nut

Materiële Vaste Activa 2017	Verkrijgingsprijs per 1 januari	Investeringen	Desinvesteringen	Verkrijgingsprijs per 31 december
Grond en Terreinen	268.410	0	204.936	63.474
Gebouwen	3.320.571	0	1.271.970	2.048.601
Installaties / machines	2.751.025	0	706.917	2.044.108
Overige activa	1.697.103	4.500	436.569	1.265.034
Vervoermiddelen	742.699	19.337	33.328	728.708
	<u>8.779.808</u>	<u>23.837</u>	<u>2.653.720</u>	<u>6.149.925</u>

Materiële Vaste Activa 2017	Afschrijving per 1 januari	Afschrijving 2017	Afschrijving desinvesteringen	Afschrijving per 31 december
Grond en Terreinen	165.365	516	102.964	62.917
Gebouwen	2.903.168	91.161	1.271.970	1.722.359
Installaties / machines	2.465.962	66.805	700.667	1.832.100
Overige activa	1.671.252	14.079	436.569	1.248.762
Vervoermiddelen	363.263	76.250	33.328	406.185
	<u>7.569.010</u>	<u>248.811</u>	<u>2.545.498</u>	<u>5.272.323</u>
Onttrekking bestemmingsreserve		<u>114.000</u>		
Afschrijvingslasten in exploitatierekening		<u>134.811</u>		

Materiële Vaste Activa 2017	Boekwaarde per 1 januari	Boekwaarde per 31 december
Grond en Terreinen	103.045	557
Gebouwen	417.403	326.242
Installaties / machines	285.063	212.008
Overige activa	25.851	16.272
Vervoermiddelen	379.436	322.523
	<u>1.210.798</u>	<u>877.602</u>

Per 1 oktober is de locatie De Sionsgaerde gesloten en verkocht. Dit is in 2017 ook de belangrijkste desinvestering geweest.

6.3. Financiële vaste activa

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Waarborgsommen	87.476	98.155

Vorraden	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Grondstoffen	0	6.051
Gewassen te velde	0	223.023
Diverse voorraden	0	10.946
Totaal voorraden	0	240.020

Met het sluiten van de locatie De Sionsgaerde zijn ook alle voorraden afgebouwd en verkocht.

6.4. Uitzettingen met een rente typische looptijd < één jaar

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Debiteuren openbare lichamen	308.461	533.470
Overige debiteuren	3.325.356	741.603
voorziening dubieuze debiteuren	-3.655	-3.655
	3.630.162	1.271.417

De grote toename van overige debiteuren wordt ook verklaard vanuit de verkoop van De Sionsgaerde welke op 2 januari 2018 wordt betaald.

6.5. Overlopende activa

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Nog te ontvangen omzet	187.250	344.144
Nog te ontvangen Lage Inkomens Voordeel	333.336	0
Overige	61.507	230.772
Totaal overlopende activa	<u>582.093</u>	<u>574.916</u>

6.6. Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Kas	33.086	17.341
Bank	504	47.468
Liquide middelen	<u>33.589</u>	<u>64.809</u>

Het negatief saldo bij de BNG Bank is opgenomen als kortlopende schuld.

Schatkistbankieren:

Schatkistbankieren 2017 (bedragen x € 1,000)	Benutting drempelbedrag schatkistbankieren			
	1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
Drempelbedrag	250	250	250	250
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijkschatkist aangehouden middelen	-903	-311	-304	-957
Ruimte onder het drempelbedrag	-1.153	-561	-554	-1.207
Overschrijding van het drempelbedrag				

6.7. Eigen Vermogen

Reserve weerstandsvermogen	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo per 1 januari	1.278.714	1.370.909
Resultaat 2017	0	92.195
Reserve weerstandsvermogen per 31 december	<u>1.278.714</u>	<u>1.278.714</u>
Reserve herstructurering	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo per 1 januari	-36.045	429.081
Bijdrage 2017 Zoetermeer	78.000	0
Bijdragen door 3 gemeenten		216.000
Deel van de verkoopopbrengst kwekerij De Sionsgaerde	1.500.000	0
Onttrekking uitgaven	-553.789	-681.128
Reserve herstructurering per 31 december	<u>988.166</u>	<u>-36.045</u>
Reserve cofinanciering Kerstengelden	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo per 1 januari	0	178.523
cofinanciering 50% uitgaven 2015	0	-178.523
Reserve cofinanciering Kerstengelden per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal Reserve herstructurering per 31 december	<u>2.266.880</u>	<u>1.242.669</u>

6.8. Voorzieningen

Voorziening deelneming Krijnen

DSW staat garant voor de activiteiten van Krijnen Personeel B.V. Voor het negatieve vermogen van Krijnen Personeel B.V. is een voorziening gevormd.

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Deelneming Krijnen B.V.	18.152	18.152
Voorziening negatief eigen vermogen	-155.030	-155.030
Saldo per 31 december	<u>-136.878</u>	<u>-136.878</u>

Voorziening eigen risico WW

DSW is eigen risicodragers voor de WW. Aangezien deze personele verplichting niet van vergelijkbaar volume is, is voor de verwachte WW periode een voorziening gevormd

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo per 1 januari	--	--
Vorming voorziening eigen risico WW	130.000	--
Saldo per 31 december	<u>-130.000</u>	<u>--</u>

6.9. Vaste schulden met een rente-typische looptijd van één jaar of langer

Overzicht leningen:

Verstrekker	Nr.	Nr.	Jaar van laatste aflossing	Rente %	Rest schuld aan BNG	Aflossing	Rentelasten	Restant lening einde jaar
BNG	78579	88865	2017	4,76	115.390	115.390	6.333	0
BNG	95393		2017	4,75	133.333	133.333	5.493	0
Totaal					248.723	248.723	11.826	0

6.10. Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2017	31-12-2016
Crediteuren	305.327	292.764
Negatief saldo BNG bank	2.547.727	1.098.717
Overige schulden	<u>2.853.054</u>	<u>1.391.391</u>

Het negatief saldo BNG bank is sterk toegenomen en opzichte van 2016 . De verslechterde liquiditeit heeft een relatie het negatieve exploitatieresultaat in combinatie met de vordering verkoop De Sionsgaerde welke op 2 januari 2018 wordt betaald.

6.11. Overlopende passiva

	31-12-2017	31-12-2016
<i>Nog te betalen bedragen</i>	€	€
Belastingen en sociale premies	91.173	65.504
Diverse nog te betalen kosten	270.767	314.019
Totaal	<u>361.940</u>	<u>379.523</u>
RC Stichting Power	0	0
RC Krijnen Personeel B.V.	10.188	77.285
Totaal	<u>10.188</u>	<u>77.285</u>
Totaal overlopende passiva	<u>372.128</u>	<u>456.808</u>

7. OVERIGE BEPALINGEN INZAKE DE BALANS

7.1. Vakantietoeslag en vakantiedagen

In de balans per 31 december 2017 zijn - conform BBV - de aan het einde van het jaar bestaande vakantiegeldverplichtingen niet opgenomen. Evenmin zijn per 31 december 2017 de nog niet opgenomen vakantiedagen in de jaarrekening verwerkt.

7.2. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Met betrekking tot het uitstaande verlofsaldo van medewerkers van Krijnen personeel B.V. die binnen DSW werkzaam zijn, is sprake van een toekomstige verplichting van circa € 158.000. Gezien het feit dat het hier gaat om jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume hoeft in de balans van DSW hiervoor geen verplichting te worden opgenomen.

7.3. Bankgaranties

Met betrekking tot de huur van het pand aan de Edelgasstraat te Zoetermeer is een bankgarantie afgegeven ad. € 114.750.

7.4. Huurovereenkomst

Door DSW Rijswijk e.o. is in 2001 een overeenkomst afgesloten voor de huur van het bedrijfspand aan de Edelgasstraat 240/248/250 en de Kryptonstraat 15 te Zoetermeer. De looptijd van deze overeenkomst is tot 31 juli 2021 met een optie tot verlengen voor een periode van 5 jaar. De jaarlijkse huurverplichting voor 2017 bedraagt € 627.625, -(inclusief 21% BTW). Jaarlijks vindt een indexatie van de huurprijs plaats op basis van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks CPI-werknemers Laag gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

7.5. Stichting Power

Door het Bestuur is besloten de activiteiten in Stichting Power te beëindigen en over te hevelen naar DSW. Deze overgang heeft in 2015 plaatsgevonden. Er vinden geen activiteiten meer plaats in Stichting Power. Alle activa en passiva zijn overgezet naar de DSW organisatie.

8. WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor DSW Rijswijk e.o. is € 184.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

8.1. Topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, met dienstbetrekking

bedragen x € 1	[S.R. Wijnia]
Funciegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	[01/01] – [01/05]
Deeltijdfactor in fte	[1,0]
Gewezen topfunctionaris?	[nee]
(Fictieve) dienstbetrekking?	[nee]
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[40.307]
Beloningen betaalbaar op termijn (= werkgeversdeel pensioenpremie)	[4.523]
<i>Subtotaal</i>	<i>[44.830]</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	[59.507]
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	[n.v.t.]
Totale bezoldiging	[44.830]
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	[N.v.t.]
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	[01/01] – [31/12]
Deeltijdfactor 2016 in fte	[1,0]
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[106.709]
Beloningen betaalbaar op termijn	[14.373]
Totale bezoldiging 2016	[121.082]

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	[S.R. Wijnia]
Funciegegevens	
Funcie(s) gedurende dienstverband	[Directeur]
Deeltijdfactor in fte	[1,0]
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	[2017]
Ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	[40.000]
Individueel toepasselijk maximum	[75.000]
-/- Onverschuldigd deel	N.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	[40.000]
Waarvan betaald in 2017	[40.000]
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Leidinggevende topfunctionarissen, zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	[P.S.M. Verhoef]
Functiegegevens	[Directeur]
Kalenderjaar	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[01/05] – [31/12]
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	[8]
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar ⁵	€ 176
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	184.000
Bezoldiging	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	[88.532]
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	[88.532]
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹¹	N.v.t.

8.2. Bestuursleden Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur

Onderstaande bestuursleden zijn wethouders in de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze functie is onbezoldigd.

Toezichthoudende topfunctionarissen: Dagelijks Bestuur in 2017:

Dagelijks Bestuur vanaf 01-01-2015	Functie	Gemeente
De heer T.C. Kuiper	Voorzitter	Zoetermeer
Mevrouw N. Dierdorp	Secretaris	Rijswijk
Mevrouw N. Stemerding	Lid	Leidschendam-Voorburg

Toezichthoudende topfunctionarissen: Algemeen Bestuur in 2017:

Dagelijks Bestuur vanaf 01-01-2015	Functie	Gemeente
De heer T.C. Kuiper	Voorzitter	Zoetermeer
Mevrouw N. Dierdorp	Secretaris	Rijswijk
Mevrouw N. Stemerding	Lid	Leidschendam-Voorburg
Mevrouw I.H.C. Vugs-Vink	Lid	Zoetermeer
De heer B. Lugthart	Lid	Rijswijk
De heer P.F. Rozenberg (tot 01-05-2017)	Lid	Leidschendam-Voorburg
Mevrouw B. Bremer (vanaf 01-06-2017)	Lid	Leidschendam-Voorburg

8.3. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: n.v.t.

8.4. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2017 geen ontsluitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

8.5. Bezoldiging of ontsluitkering niet-topfunctionarissen: n.v.t.

CONCEPT

9. BIJLAGEN

9.1. Overzicht herstructurering meerjarig

Dekking Herstructureringbudget (x € 1,000)	Begroot	realisatie 2013	realisatie 2014	realisatie 2015	realisatie 2016	realisatie 2017	nog te realiseren 2018	Totaal dekking
(conform herzien herstructureringsplan d.d. 9-1-2013)								
Weerstandsvermogen DSW	€ 1.000			€ 1.000				€ 1.000
Verkoopopbrengst kwekerij Siongaerde	€ 1.500					€ 1.500		€ 1.500
Co-financiering Kerstengelden (besluit DB 9-7-2015)				€ 237-				€ 237-
Bijdrage Zoetermeer	€ 613		€ 187	€ 158	€ 116	€ 78	€ 74	€ 613
Bijdrage Rijswijk	€ 194			€ 194		€ -		€ 194
Bijdrage Leidschendam Voorburg	€ 215			€ 155	€ 100	€ -		€ 255
Totaal	€ 3.522	€ -	€ 187	€ 1.271	€ 216	€ 1.578	€ 74	€ 3.326

De bovenste tabel geeft de dekking aan van de uitgaven aan herstructurering.

Herstructureringbudget/transitiebudget (x € 1,000)	Uitgaven Begroot	uitgaven 2013	uitgaven 2014	uitgaven 2015	uitgaven 2016	uitgaven 2017	Begroot 2018	Uitgaven Totaal
Transitie DSW								
Kosten afvloeiing regulier personeel DSW	€ 1.300-		€ 175-	€ 91-	€ 96-	€ 96-	€ 162-	€ 620-
Kosten transitie management	€ 350-	€ 219-	€ 131-	€ 49-	€ 114-	€ 40-	€ -	€ 553-
Kosten methoden en systemen	€ 90-	€ 29-	€ -	€ 30-	€ 39-	€ 72-	€ -	€ 170-
Kosten integrale werkgeversbenadering	€ 135-		€ 80-	€ 35-	€ 48-	€ 62-	€ -	€ 225-
Kosten herstructurering organisatie DSW		€ 35-	€ 68-	€ 87-	€ 131-	€ 30-	€ -	€ 351-
Transitie uitstroombedrijf	€ 575-	€ 283-	€ 279-	€ 200-	€ 332-	€ 204-	€ -	€ 1.299-
Subtotaal	€ 1.875-	€ 283-	€ 454-	€ 291-	€ 428-	€ 301-	€ 162-	€ 1.920-
Kosten leegstand en afschrijvingen	€ 1.638-		€ -	€ -	€ 253-	€ 253-	€ 253-	€ 759-
<i>Werkelijke kosten -/- marktconformiteit</i>					€ 139-	€ 139-	€ 139-	€ 417-
<i>afschrijving gebouwen en productiemiddelen</i>					€ 114-	€ 114-	€ 114-	€ 342-
Totaal	€ 3.513-	€ 283-	€ 454-	€ 291-	€ 681-	€ 554-	€ 415-	€ 2.679-

*** de kosten voor leegstand en afschrijvingen zijn opgenomen in het overzicht maar t/m 2015 niet van het herstructureringsvermogen afgeboekt.

In de tweede tabel zijn de gerealiseerde en geprognosticeerde uitgaven weergegeven ten behoeve van de herstructurering. Vanaf 2016 worden de afschrijvingslasten en bovenmatige kosten vanwege marktconformiteit ten laste van de reserve gebracht, conform oorspronkelijk plan.

Herstructureringsreserve	Saldo 2013	Saldo 2014	Saldo 2015	Saldo 2016	Saldo 2017	Saldo 2018	Saldo Totaal
Saldo dekking minus uitgaven	€ 9	€ 283-	€ 550-	€ 429	€ 36-	€ 988	€ 647

In de onderste tabel is het meerjarig saldo zichtbaar van de herstructureringsreserve.

9.2. Jaarcijfers en begroting 2017 naar de indeling van de begroting 2017

De tabel geeft de afwijkingen weer t.o.v. de oorspronkelijke indeling in de vastgestelde begroting 2017 en 2016.

Programma-rekening	Werkelijk		Begroting		v/		Werkelijk		Verschil		v/	
	2017	2017	%	N	2016		%	N				
	€	€			€	€						
Baten												
Som der bedrijfsopbrengsten	5.560.957	5.370.616	4%	v	5.670.986	110.029-	-2%	n				
Grond- en hulpstoffen en inhuur	494.654-	183.236-	170,0%	n	455.396-	39.257-	8,6%	n				
Netto bedrijfsopbrengsten	5.066.303	5.187.380	-2%	n	5.215.590	149.286-	-3%	n				
Rijksbijdrage WSW	12.699.627	13.074.590	-2,9%	n	13.223.898	524.271-	-4,0%	n				
Vergoeding Re-integratie	1.636.886	2.103.857	-22,2%	n	2.366.181	729.295-	-31%	n				
Gemeente-bijdrage Exploitatie WSW	828.640	828.640	0,0%		873.000	44.360-	-5,1%					
Baten	20.231.456	21.194.467			21.678.669	1.447.212-						
Bedrijfslasten												
Loonkosten WSW-werknemers	13.484.086-	13.156.746-	2,5%	n	14.257.393-	439.971	-5,4%	v				
Loonkosten Re-integratie-werknemers	1.360.481-	1.804.234-	-24,6%	v	1.652.531-	292.050	-17,7%	v				
Loonkosten Kaderpersoneel	4.768.916-	3.961.820-	20,4%	n	3.900.608-	868.309-	22,3%	n				
Loonkosten	19.613.483-	18.922.800-	3,7%	n	19.810.531-	136.288-	-1,0%	n				
Afschrijving materiële vaste activa	134.811-	176.390-	-23,6%	v	163.100-	28.289	-17,3%	v				
Huisvestingslasten	727.692-	807.065-	-9,8%	v	852.294-	124.602	-14,6%	v				
ICT kosten	225.759-	170.000-	32,8%	n	207.165-	18.593-	9,0%	n				
Vervoer Wsw	195.564-	210.000-	-6,9%	v	206.899-	11.334	-5,5%	v				
Arbodienstverlening	108.689-	100.000-	8,7%	n	116.287-	7.598	-6,5%	v				
Overige bedrijfskosten	1.747.506	776.991-	-324,9%	v	377.053-	2.124.559	-563,5%	v				
Rentelasten	20.982-	31.221-	-32,8%	v	36.535-	15.553	-42,6%	v				
Bedrijfs- en financieringslasten	334.010	2.271.667-	-114,7%	v	1.959.332-	2.293.342	-117,0%	v				
Bedrijfslasten	19.279.474-	21.194.467-			21.769.863-	2.157.053						
Bedrijfsresultaat	951.982	0			91.195-	709.841						
Bijzondere baten en lasten												
Herstructureringskosten	553.789-	408.000-			681.127-	127.338						
Bijdragen aan herstructurering	78.000	-			216.000	138.000-						
Aanwending herstructureringsreserve	1.024.211-	408.000			465.127	1.489.338-						
Kosten "Kerstengelden"	-	-			358.046-	358.046						
Aanwending Kerstengelden Rijk	-	-			178.523	178.523-						
Co-financiering Kerstengelden Gemeente	-	-			178.523	178.523-						
Bijzondere baten en lasten	1.500.000-	-			1.000-	1.499.000-						
Resultaat	548.018-	0			92.195-							
Gemeente-bijdrage Begroot	828.640-	828.640			873.000-							
Geactualiseerde Gemeente-bijdrage	1.376.658-	828.640-			965.195-							

9.3. Overzicht van de baten en lasten per taakveld

Het BBV schrijft voor dat er voor de uitvoeringsinformatie in de begroting (en ook de jaarstukken) gebruik wordt gemaakt van de bij ministeriële regeling vastgestelde taakvelden conform de gemeenschappelijke regeling, dit om de financiële vergelijkbaarheid te verbeteren in verband met de toegankelijkheid van de uitvoeringsinformatie.

Taakvelden zijn eenheden waarin de programma's of de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan zijn onderverdeeld. De taakvelden hebben betrekking op uiteenlopende taken en daaraan gerelateerde activiteiten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Onder een taakveld vallen niet alleen producten, maar ook taken en activiteiten die niet direct te vertalen zijn in kosten per hoeveelheid. Daarom wordt voor de hoofdingeling van de informatie die in het kader van de begrotingsuitvoering moet worden opgesteld niet langer gesproken van producten, maar van taakvelden.

9.3.1. Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Baten en lasten taakveld begeleide participatie (Wsw en nieuw beschut)	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Baten:			
Deelbudget Wsw (voorheen Rijksbijdrage)	13.223.898	13.074.590	12.699.627
Omzet Wsw	4.365.216	4.589.379	4.289.980
Vergoedingen nieuw beschut werk	0	393.888	162.233
Omzet nieuw beschut werk	0	42.598	63.845
Gemeentelijke bijdragen aan exploitatie	873.000	828.640	1.376.658
Totaal baten	18.462.114	18.929.095	18.592.343
Lasten:			
Loonkosten Wsw	-14.257.393	-13.156.746	-13.484.086
Loonkostensubsidies begeleid werken	-120.203	-214.078	-136.315
Vervoerskosten Wsw	-206.899	-210.000	-195.564
Bedrijfsgeneeskundige zorg	-116.287	-100.000	-108.689
Loonkosten nieuw beschut werk	0	-368.410	-148.527
Totaal lasten	-14.700.782	-14.049.234	-14.073.182
Saldo baten en lasten	3.761.332	4.879.861	4.519.161

9.3.2. Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Baten en lasten taakveld arbeidsparticipatie (overige regelingen)	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Baten:			
Vergoeding overige regelingen	2.366.181	1.709.969	1.474.653
Omzet medewerkers re-integratie	850.374	555.403	712.018
Totaal baten	3.216.554	2.265.372	2.186.671
Lasten:			
Kosten medewerkers re-integratie	-1.652.531	-1.435.824	-1.211.953
Totaal lasten	-1.652.531	-1.435.824	-1.211.953
Saldo baten en lasten	1.564.024	829.548	974.718

9.3.3. Taakveld: 0.4 Overhead

Baten en lasten programma overhead	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
Overige opbrengsten	131.640	114.840	136.291
Kerstengelden, incl. cofinanciering	357.046	0	
Opbrengst verkoop Sionsgaerde		0	2.363.176
Totaal baten	488.686	114.840	2.499.467
Kosten kaderpersoneel	-3.900.608	-3.961.820	-4.768.916
Overige bedrijfskosten	-1.647.583	-1.862.429	-1.646.889
Herstructureringskosten	-681.127	-408.000	-553.789
Kosten "Kerstengelden"	-358.046	0	
Taakstelling verbetering bedrijfsresultaat			
Totaal lasten	-6.587.363	-6.232.249	-6.969.594
Saldo baten en lasten voor bestemming	-6.098.677	-6.117.410	-4.470.127
Onttrekking herstructureringsreserve	681.127	408.000	553.789
Storting herstructureringsreserve		0	-1.578.000
Totaal saldo mutatie reserves	681.127	408.000	-1.024.211
Totaal saldo na bestemming	-5.417.550	-5.709.410	-5.494.338